

Ekwo-ozi, Polu Deru Nü Ndu Filipayi

---

1 ¹Oo mbedula, bu Polu; mu le Timoti, bu ndu l'ejeru Kéreshi Jizosu ozi l'ede ekwo-ozi-a anu ndu-nso ono, bu le Filipayi g'ephe hakota; mbu ndu ono, ephe le Kéreshi tûgbaru buru nanu. Anyi edekwa iya pho anu ndu-ishi Chiochi phê me ndu ejeru Chiochi ozi.

²Ge Chileke, bu Nna anyi; me Nnajuphu, bu Jizosu Kéreshi meeru unu eze-iphe-oma; mekwaapho g'unu buru l'ehu-guu.

Polu epfu anu Chileke l'opfu ęhu ndu Filipayi

³Mu ekeleje Chileke mu ekele iphe, bükpoo teke mu rjtaru unu. ⁴Teke-neke, mu epfukpoo opfu ęhu unu g'unu ha anu Chileke be mu egudeje ęhu-łtso epfu iya. ⁵Noo kèle e -shi kę mboku mbu ono, unu nümaru ozi-oma kę Kéreshi ono be unu shièpho e -shi teke ono eyeru mu ęka l'anodu asa ozi-oma ono asasa g'a nüma-dzuru gbiriri jeye nta. ⁶Iphe lanu, mu ka akota ąhu bu le Chileke ono, bu iya bu onye wataru eme iphe-oma ono l'ehu unu ono be l'e-gudeephonno eme jeye teke oo-mefufu iya l'ishi le mboku ono, Kéreshi Jizosu a-bya ono. ⁷Noo egube օriri, mu arijeru unu bu ono; kèle օo iphe, gbaru mu l'ememe; eshinu unu no mu l'okpoma. Noo kèle g'unu ha be anyi l'unu tukorugbaru mgba l'eze-iphe-oma ono, Chileke meru mu ono. Mu no le mkiporo nta-a; anyi l'unu tukokwapho gbaru mgba l'eze-iphe-oma k'agbaru ozi-oma ono օdzori; bya agbakwarupho mgba l'eze-iphe-oma k'anodu eme iya g'o shihu ike. ⁸Su-a; օ kwa Chileke be bu onye maru l'oo օkpobe-opfu be mu epfu su l'oghoroko unu g'unu ha dū mu shii; ono buru n-yemobu ophu shi l'ęka Kéreshi Jizosu.

⁹Iphe, mu anoduje epfu anu Chileke bu g'o mee g'obu ono, unu yeru nwibe unu ono nođu akaephoshii eje; wakwapho g'unu kabaa amaru Chileke օkpobe amaru; me g'unu dū ike marwetaję iphe, gbaru unu l'eme-me. ¹⁰Qo ya bu g'unu aduje ike hotaje iphe, ka ree mee; k'ophu bükwanu mboku ono, Kéreshi e-kpe ndiphe ikpe ono rwuephon; oolewaro l'unu doberu onwunu օrù; օ tó duedu iphe, օo-ta unu սta iya; ¹¹elekwapho

l'umere, unu shikpoo meta lę ndzü unu l'ophu bükota umere, pfuru oto, shi Jizosu Kéreshi l'eka; umere l'e-me gę ndiphe kwabé Chileke ùbvù; jaa ya ajaja.

Egude ndzü onye egoshi l'a nō-doru Kéreshi

¹² Unwunna mu; iphe, mu eme g'unu maru bu l'iphe ono, dapfutaru mu nü ono bę gbę yetabakwaanu ęka g'ozi-oma ono kabaanu edzuru mgboko. ¹³ Noo kele iphe, bükotakpoo ndu ojogu, eche nche l'ibe onye eze; mewaro iphe, bu ndu ozo bę tükowaru makötaru nta-a l'oo lę mu ejeru Kéreshi ozi bę meru g'o gude a tşa mu mkporo. ¹⁴ Nta-a bę mkporo-a, a türü mu-a mekwaru; ikpoto ụnwunna, anyi l'ephe kweru kę Kéreshi tükowaa búru ndu obu kabawaa eshihu ike; k'ophu ephe kabaa asa ozi-oma ono kpaa-kpaa; ophu ọ dudu onye ephe atsü ebvu.

¹⁵ A makwaru-a l'o nweru ndu gude enya-pfürupfurū ezi ozi-oma kę Kéreshi obu; mbu ndu ezi iya nü g'iphe, eeme l'opfu; ole o nwekwaru-a ndu ophu gude obu iphóró ezi iya. ¹⁶ Ndu k'ono, gude obu iphóró ezi iya ono bę ezi iya nü; opfu l'ephe yero Kéreshi obu. Noo kele ephe maru l'oo ya bę kuru mu gę mu bya agbajeru ozi-oma ono ɔdzori. ¹⁷ O be lę ndu ophuu ezi iya nü g'o bu iphe, eme l'opfu pho; egudedu obu phę ezi iya ono; bu iphe, ephe emelepho bu g'iphe-ehuka-a, mu eje lę mkporo-a, mu nō-a kabaa shii.

¹⁸ Ole ọ bu; ?mu eyekwanuru phę onu? Mbü-a; ?e gude obu iphóró epfu iya-o; ?o bu l'o nweru iphe, ndu epfu iya nü vu l'uche epfu iya-o; iphe, ọ bu; iphe, ọ bu; g'epfu iya nü mee g'opfu ęhu Kéreshi ono jedzuru mgbo-ko. Ọ kwa iphe ono e-me g'ehu tsöö mu ütso. Mbükwa ęhu je anodukwaro atsowa mu rö nno. ¹⁹ Kele mu maru l'eshinu unu anoduje epfu anṣru mu Chileke; teme Unme Jizosu Kéreshi nöodu anoduje eyeru mu ęka bę mu maru l'ee-mechaa haa mu. ²⁰ Iphe, mu dobekporo enya dobeshia ya ike bya aburu iphe, mu ele enya iya bu lę g'iphe aduhabe bę mu ta abyadu emeru iphere nü onwomu l'iphe, bu iphe, mu eme. Ọ chia iphe, obu eshihue mu ike mu eme iya; mbu emekwa iya eme iya nta-a gę mu shi emehawa iya; bu lę mu e-gude ndzü mu g'o ha ekutse Kéreshi; ?o bu mu lę ndzü? ?o bu mu l'önwu?

²¹ L'ęhu nkemu bę bükwa; mu -nöodu ndzü; mu anodoru iya Kéreshi; teke mu nwuhuru anwuhu; ono a-büwaruro urwu gbaaru mu. ²² Obenu teke ọ bu lę mu nō ndzü l'eli-mgboko-a bę mu a-ka ejetaru Kéreshi ozi; ọ ya bu lę mu ta maędu ophu mu a-hata. ²³ Uzi iphe labo ono bę mu pfuru l'echi. Ephe tüko alo mu ibekęboeo. Ole ophu egü iya agushi mu ike bu gę mu laa lapfu Kéreshi gę mu l'iya nöodu. Ono ka mu ree ɔkpobe aka-ka. ²⁴ Obenu l'ę kakwanurupho unu ree ɔkpobe akaaka gę mu nöodu ndzü swibaaru unu. ²⁵ Eshi ophu o doru mu enya egube ono bę mu maru lę mu a-nöodu-a ndzü nöodu swiru unu g'unu ha; yetajeru unu ęka g'ehu-ütso

unu akabaa shi, bù iya bù eħu-ħtso, shi l'ekweta unu. ²⁶Qo ya bù; teke mu l'unu nöephø ɔzo g'unu a-kabaa enweru iphe unu a-zobè gude mu aba abaa; eshinu mu l'unu tükoru bürü ndu ɻephe lè Kéreshi Jizosu tükbaru bürü nanu.

²⁷Ole g'o dħuhabe; unu mejeekwapho umere, gbaru onye anu ozi-ɔma kē Kéreshi ono; oo ya bù g'oo-bükwanuru; mu -dù ike bya ndu unu; ozoo lè mu ta aduhedu ike bya; mu anule-a l'unu gude obu lanu pfuri pfushia ike; anukwapho l'unu ese iswi ekwekwe ono, unu kweru k'ozi-ɔma ono.

²⁸Unu te ekwekwa g'o dħru iphe, ndu opfu unu e-gude yee unu ebvu ilile. Qo iphe ono l'e-goshi phè l'qo ɻephebedua l'emechaa laa l'iswi; unubedula a-bürü ndu aa-dzota. Q bürü Chileke a-tuko iya mekota. ²⁹Kèle unubedula bē Chileke mewaru g'unu kweta kē Kéreshi; wafua g'unu jeje iphe-ħukka l'opfu eħu iya. ³⁰Nta-a bē mu l'unu gbaakwaa mgħba alwü ɔgu ono, mu shihawaa alwü ono, bükwa iya pho bē mu alwü nta-a. Teke ono, mu shi alwü iya ono bē unu gude ɻenja unu hūma iya. Ole nta-a bħwaa lè nchi bē unu anu iya.

Anwü ēka Kéreshi

2 ¹Qo ya bù; ekweta unu kwetarū kē Kéreshi; ?o meru obu shihu unu ike tō? Obu ono, o yeru unu ono ?l'qo duje-a unu obu? ?Unu lè Unmedu-Nsø tükbaru-a bürü nanu? ?Unu emejeru-a nwibe unu odoo? Mbü-a; ?unu aphujeru-a nwibe unu obu-imemini? ²Qo ya bù; unu mee g'ehu tsqo mu ħtso tsqofu mu iya l'ishi. G'egomunggo unu bujeerupho nanu; n-ye-mobu unu abürü nanu; obu unu mè uche unu abükwarupho nanu. ³Unu ta akpjekwa ɻenja l'iphemiphe, unu eme. Ophu unu ekujekwa onwunu iphe, unu aħadu g'qo ya l'iphe, unu emekpoo ememe. Unu wozejje onwu-nu ali l'eka nwibe unu no. G'onymonye rijeephø l'iphe, gbaru k'ememee bù g'a ka akwabè nwibe iya tħibvù; eme lè yebbedua. ⁴G'o tō dükwa g'unu ha onye buepho iphe, a-dħru iya lè ree bē qonoduje aħċo kpurumu; ɔ kwa g'onyenonu chojekwa iphe, a-dħru ndu ɔzo lè ree kwapho. ⁵G'uche unu yee kē Kéreshi Jizosu bujjeru iphe lanu.

⁶ Jizosu bē shiepho lè mbu
duepho għ Chileke du.

Ophu ɔ dħudu teke o
rijeru l-adħudu ono o
dù għ ħileke ono bē⁶
ya tee wofubaedu ɻenja.

⁷ O chia iphe, o mechiaru
bù l'o meru onwiya
onye adħudu iphe, ɔ bù;
bya eworu onwiya
mee nwozi.

- E mee ya ọ bụru nemadzụ.
 8 Eshinu e meru iya ọ
     bụru nemadzụ;
     bẹ o wozeru onwiya ali;
     bya ekweta anwụhu;
     mbụkwa anwụhu
     k'eli oswebe.
 9 Noo g'o gude Chileke
     wolikwanaa ya eli;
     ọ kakọta iphemiphe l'eli.
 Ọ bya agụa ya ẹpha,
     kakọta shii l'iphe,
     bụ ẹpha, aazajẹ azaza;
 10 k'ophu iphemiphe,
     dụ l'imigwe;
     mẹ ọphu dù l'eli
     mgboko ọwa-a;
     mẹ ọphu dù lè mkpula
     ali a-bụru;
     ephe -nụmaephə ẹpha
     iya ono;
     ephe egbushi ikpere;
     baarụ iya ejá;
 11 waa k'ophu onyemonye
     e-pfụ iya hoo haa
     l'ọo Jizosu Kéreshi bụ
     Nnajiuphu;
     shi ẹgube ono kwabẹ
     Chileke, bụ Nna ùbvù.^a

Abụru ịphóró, dù l'ochii kẹ mgboko-a

12 Oo ya bụ; ndu mu yeru obu; teke mu l'unu shi nödu bẹ unu shikpoe-kwapho anụru mu opfu. Unu kabakwaa mu anụru opfu nta-a, mu nö unu ụzenya-a. Unu gude ndzụ-agụgu mẹ ẹhu-anmanma; meje g'a maru l'adzotawaru unu. 13 Noo kele oo Chileke bẹ bụ onye ereshi ire ike l'ehu unu. Oo ya emeje g'unu chia ịdzụ mee iphe, dù iya ree l'okpoma; mee ya g'o tübäru.

14 Sụ-a; iphemiphe, unu eme; unu ta agujekwa aphụ me iya; ọphu unu alojekwaru ntumego ye iya. 15 Oo ya bụ k'ophu unu l'a-bụru ndu adukpoda iphe, aata unu ụta iya; unu abụru ndu duebe ree; tème unu abükwarupho

^a 2:11 Gunaas Azá 45:23.

ụnwu Chileke; ndu adudu iphe, ẹphe gude merwushia onwophe l'echilabọ ejio ọgbo-a, egomunggo swehuru; teme ẹphe nodu anoduje eme ejo ememe-a. Ọ bụru l'echilabọ phē bẹ unu nō egbu nwijinwii g'iphóró le mgboko-a; ¹⁶mẹ unu -gude opfu ono, l'anu ndzụ ono ewopfu phē. O ya bụ gẹ mu enweru iphe, mu e-gude eku onwomu mboku ono, Kéreshi a-bya ọzo ono; k'ophu ọso ono, mu agbakpoo ono mè akanya ono mu ese ono taa budsonu mu ola-l'iswi.

¹⁷Ophu ọ dükwa mè obetaru e gbua mu gbashị mee mu l'ekweta, unu kwetarụ waa l'ozi unu eje bẹ ẹhu a-nodulekwa-a atso mu ụtso; mu l'unu atukolea ete ęswa. ¹⁸G'ọ bükwarupho nno bụ g'ehu l'a-nodu atso unubedua ụtso kwapho; mu l'unu etekwapho ęswa.

Timoti yee Epafurodayitosu

¹⁹Mu arıkwa lẹ Nnajiuphu, bụ Jizosu eme mu-a gẹ mu zia Timoti g'ọ bya agbaphee unu; k'ophu ọo-byá akoro mu g'unu eme ala; gude dịa mu obu. ²⁰O tọ dükwa onye ọzo, mu nweru, dù gẹ Timoti, bükwanu onye ọriri ẹhu unu echije ẹhu. ²¹Ndu ọzo g'ephe ha bẹ abujeerupho ọriri ẹhu phē bẹ echije phe ẹhu. Ophu ẹphe arí-vujeedu iphe ọphu bùwaa kẹ Jizosu Kéreshi l'oriri. ²²Obenu lẹ Timoti bẹ unu mawaru-a l'o goshiwaru onwiya lẹ ya bụ onye gbaru g'e gude ire iya eka. Kele o shi teke ono ejeru mu ozi gẹ nwa ejejeru nna iya lẹ k'ozi-oma ono mu l'iya eje ono. ²³Qo ya bụ lẹ mu arıkwapho lẹ mu e-zì Timoti ono ibe unu egwegwa mè mu -bebeephō maru g'oo-mechaa nwụarū mu. ²⁴Teme mu gudekwapho Nnajiuphu eka l'o tọ dùdu gẹ mu anō-beru; mu abyawaa agbaphee unu l'ishi onwomu.

²⁵Mu byakwapho arịa lẹ mu zifutaje Epafurodayitosu, bụ nwune mu bya aburu onye mu l'iya tukoru eje ozi k'alwụ ọgu ẹhu Kéreshi ono; bükwarupho onye ono, unu ziru g'o wotaru mu iphe ono, mkpa iya shi dürü mu ono; g'ọ bya ndu unu. ²⁶Noo kele oghoroko unu g'unu ha bẹ shiwaas ụzenya dütä iya; mbụ l'o shihawaa ụzenya tsüta iya l'ehu l'unu nümaru l'iphe shi eme iya. ²⁷Iphe shikwaa eme iya eviya; k'ophu o ghuduru nwanshii mè ọ nwụhu. Ole Chileke phürü iya obu-imemini. Ọ tọ budsona yebedu nwekiya bẹ ọ phürü iya. Ọ phükwaru iya pho mbedula; ọ-buru-abụ mè aphụ atso mu ishi labo. ²⁸Qo ya bụ l'o gbenu ka mbedula ehe ihee gẹ mu zikebe iya g'ọ bya g'unu l'iya kwee; k'ophu ẹhu a-tsökwanu unu ụtso l'unu gude ẹnya unu hụma iya ọzo; gẹ mbedula agbabuhukwanụri iya egomunggo. ²⁹Qo ya bụ; unu gude ẹhu-ụtso gbobe eka labo nata iya ọkpobe anata; l'o bụ nwanna, unu l'iya mè Nnajiuphu tukoru tüğba bürü nanụ. Unu kwabejekwa iphe, bükpoo ndu dù gẹ yebedu ûbvù. ³⁰Noo l'o phöduru nwanshii mè ishi iya abaa l'eje ozi Kéreshi. Ọ mia ẹnya lẹ ndzụ iya; emeru mu iphe unu gege anodu emeru mu.

Okpobe apfubekoto

3 ¹Sụ-a; eka mu a-sübəru iya unu ishi; ụnwunna mu; bụ g'unu nodu Nnajiuphu l'ime tee ęswa. Ọ tọ tsükwa mu l'ehu edephuru unu iphe,

mu dehawaru azu; noo kele oo-me g'unu kabaa egude eka l'iphe, mu pfuhawaru unu ono. ²Unu kwabékwaru ndu ono, bụ nkúta ono ẹnya; mbu ndu ono l'anoduje eme ejø ememe ono. Unu kpakwaru phø l'aphara; mbu ndu ono, ekebutajø nemadzø ekebuta g'o bua úbvù ono. ³Kele ọo anyibedua buru ọkpobe úbvù; mbu anyibe ndu gude Unme-dụ-Nsø abarù Chileke ejø; teme anyi nödu anoduje l'eka Kéreshi Jizosu ete ẹswa; ophu o dudu iphe, anyi guberu iphe, eeme l'anu-ehu.

⁴Ome ọo iphe, eeme l'anu-ehu adzoje nemadzø mè o buru mbèdúa gege asuje l'oo ya a-dzø mu. O -buru l'o egube nemadzø onye bụ l'adzoje iya; mè o -buru mbèdúa gege enwechiaru iphe, mu g'a-zøbeje sù l'oo ya l'a-dzø mu. ⁵Noo l'a nwuru mu; mu noephø abalì ẹsato; e bua mu úbvù; mu buru onye Ízurelu gedegede; mu buru onye ọkpa-ipfu kë Benjaminu. Mu bùkpoo onye Hiburu; mbu ọkpobe nwa, ndu Hiburu nwuru. A -bya l'eme iphe, ekemu ndu Jiu pfuru; mu buru onye Fárisii. ⁶A -bya lè k'iphe, aphø l'ehu bë mu shi buru onye achì nta Chiochi. A -bya lè k'iphe, ekemu pfuru sù l'oo ya bụ onye -meru iya nü; onye ono aburu onye pfuberekoto; ono ta adukwa ophu aata mu ụta iya lè mu mesweru. ⁷G'o dñuhabe; iphemiphe ono, bùkota iphe, mu shi anoduje arì l'oo iphe, a-barù mu urwu ono bë mu gudeakwa iswi ẹhu Kéreshi wofukøta ẹnya; guru iya ye l'iphe, bụ mu iphe, ola-l'iswi. ⁸O tò bùdúa iphemiphe ono; iphemiphe ozo bë mu tükokwaru gùkota l'iphe, tükoru buru mu ola-l'iswi; kele urwu ophu rwuberu mu ẹka, bụ ophu nyiberu g'atù ọnù iya, bë bụ Kéreshi Jizosu, bụ Nnajiuphu mu ono, mu mawaru majia ẹnya ono. O buru l'iswi ẹhu iya bë mu gude wofukøta ẹnya l'iphemiphe, mu nweru g'o buru iphe, iyí yifuru. Nta-a bë ephe bùkotawaa ntù ekpofu l'ẹnya mu; k'ophu bụ l'o buephø Kéreshi bë bụ urwu, mu e-rita nwékinyi iya. ⁹Mè k'ophu mu e-goshikwanù lè mu l'iyi tüğbaru buru nanu. Ophu mu emeđu g'a suje lè mu bụ onye pfuberekoto, bụ ophu shi l'eme iphe, ekemu pfuru; o bùwaru ophu shi l'ekweta kë Kéreshi. O buru ono bụ apfubekoto ophu shi Chileke l'eka bya eshikwaphø l'eka kë Kéreshi. ¹⁰Gé mu amaru iya; maru ike ono o gude shi l'ọnwu teta dzürü ndzø ono; mè gë mu lè Kéreshi Ọbu atùko gbaru mgbø l'iphe-ehuka ono, o jeru ono; mè gë Chileke emee gë mu dù gë Kéreshi l'anwùhu ono, o nwùhuru; ¹¹k'ophu bụ lè g'o dñuhabe mu eshi l'ọnwu teta nödu ndzø.

Agba ọso gbafu iya l'ishi

¹²Iphe, mu epfu ta abùkwa l'o rwuwaru mu ẹka erwurwu; ophu o bùkwa lè mu dükotawaa ree; ole iphe, mu anoduje adzobaa bụ gë mu nata obunggo ọso, mu gbaru; eshinu Kéreshi Jizosu natawaru mu mee mu buru nkiya. ¹³Unwunna mu; mu ta asùkwaru lè mu natawaru obunggo ọso ono; obenu l'iphe lanu, mu emejekpøephø kpyrumu bụ lè mu atùkoje iphe, mu tòwaru azu zohashichaa kukebeephø ẹhu agba agbapfu ophu nö

mu l'uzo iphu. ¹⁴Mu anoduje adzo ḡe mu gbafu oso ono l'ishi; k'ophu mu a-nata obunggo, b̄u iya b̄u ndz̄u ojejoje ono, Chileke shi l'eka Kéreshi Jizosu kua mu ḡe mu bya anata l'imigwe ono.

¹⁵O ya b̄u; g'iphe, b̄ukotakpoo anyibe ndu kawaru ẹnya l'iphe k̄e Chileke b̄uekwarupho egube iphe ono, mu ar̄i ono b̄e ẹphe l'a-noduje ar̄i. O -b̄ukwanuru l'o nweru g'o d̄u; unu haru ar̄i iphe ọzo b̄e Chileke e-goshikwa iya-a unu g'o doo unu ẹnya. ¹⁶O ya b̄u le-a; eshinu anyi gbawaru oso ono gbarwua ya l'ishi; g'anyi mejeekwapho iphe ono anyi mehawaru ono.

¹⁷Unwunna mu; unu tuko g'unu ha meje ḡe mu eme. Anyi egoshiwaa unu iphe, unu e-meje. Unu tuko nwutaephō ẹka ndu ono, eme iphe ono, anyi egoshi unu ono. ¹⁸Mu pfuhawaru unu iphe-a ugbo olehole; nta-a b̄e mu gudeakwaa ẹnya-mini ẹkwa epfuphuru iya unu azu; su l'o nweru ikpoto ndu umere phē egoshi l'ephe b̄u ọhogu oswebē Kéreshi. ¹⁹Ndu ono e-mechaa laa l'iswi; k̄ele ọo iphe, a-la phē l'ephō b̄u chi phē. O b̄uru iphe, iphere iya gege aduje phē b̄e ẹphe egudeje aba l'abaa. O b̄uerupho l'iphe k̄e mgboko-a b̄e ẹphe woru uche phē dobe. ²⁰A bya abya l'anyibeda; ibe k'anyi b̄uru imigwe. O b̄uru l'eka ono b̄e Onye-Ndzoṭa anyi ono, anyi ele ẹnya iya eleshi iya ike ono e-shi bya, b̄u iya b̄u Nnajuphu anyi, b̄u Jizosu Kéreshi. ²¹O ya b̄u onye l'a-gbanwe ogwēhu anyi-a, adudu iphe, o b̄u-a; mee ya l'ọ d̄u g'ogwēhu nkiya, legbu nwijinwii. Ike, oo-gude mee ya b̄u ike ono, o gude emekota iphemiphe g'o lwa iya l̄e mkpula ono.

Iphe, gbaru ndu k̄e Kéreshi l'ememe

4 ¹O ya b̄u; unwunna mu, mu yeru obu; unu pfūru pfūshia ike l'eka Nnajuphu. Oghoroko unu egbukwa mu ebugbugu. O unu b̄u ẹhū-utso mu; o b̄ukwarupho unu b̄e b̄u obunggo, mu e-gude aba abaa. Mu yeru unu obu shii.

²Mu arwo ụnwanyi labo ono, b̄u Yuwodiya yee Sintiki su g'obu b̄uru phē nanu l'eka Nnajuphu. ³Teme gubedua kwaphō, b̄u ọkpobe ọnnyà; mu l'iya tukoru eje ụdu ozi lanu; mu arwo kwa ngu pho su g'i yejeru ụnwanyi ono ẹka g'ephe meje iphe ono, mu suru g'ephe me ono; noo l'ephe sekpooru akanya ezikashi ozi-oma ono; mēkpoo Kelementi yee ndu ozowaro, b̄u ndu anyi l'ephe jegbaru ozi ono; b̄u ndu ephā phē dükota l'ekwo, Chileke deshiru ephā ndu a-nō ndz̄u ojejoje.

⁴G'ehu tsojeephō unu utsō l'eka Nnajuphu tekenteke. Ḡe mu pfuphukwa iya azu ọzo; g'ehu tsojeekwapho unu utsō.

⁵Unu meje iphe l'orwuberu iya gude goshije ndiphe l'unu b̄u ndu obu ọma. Nnajuphu ọnakwa ntse. ⁶G'o t̄o dükwa iphe, unu e-jeje ayo ọshi iya. Iphe, unu e-mejechia b̄u g'unu pfujeru n̄u Chileke gude kajeru iya iphemiphe, mkpa iya d̄uru unu; unu ekelejekwa iya pho ekele. ⁷O ya b̄u; g'ehu-guu k̄e Chileke, b̄u iya kwata dakiri ḡe nemadz̄u e-gude uche iya

maru; abürü iphe, e-wota obu unu mē uche unu kwachia l'ime Kéreshi Jizosu.

⁸Eka mu l'a-süberu iya unu ishi ụnwunna mu bụ; g'iphe, l'e-shitajee-pho unu l'uche bürü oriri k'iphe ono, bükota ọkpobe-opfu ono; mē iphe, bükpoo iphe, gbaru kē g'e yeru iya ùbvù; mē iphe, bụ iphe, pfuru oto; mē iphe, bükpoo iphe, e te merwuduru emerwụ; mē iphe, bụ iphe, dū ree l'enya; mē iphe, ọnou tükoru wükoo nanụ l'o dükota ree; mē iphe, dū ùbvù; mēkwoo iphe, bụ iphe, aaja aaja. ⁹Unu meje iphemiphe ono, unu nwütaru lē ndzụ mu ono; mēkwoo ophu mu ziru unu ezizi; unu emekwapho iphemiphe, unu nümaru mu l'ọnou; mē ọphu unu gude ẹnya unu hümä l'ehu mu. Oo ya bụ; Chileke ono, emeje g'unu buru guu ono eswiru unu eswiru.

Polu ekele ndu Filipayi ekele kē ree, ẹphe meru iya

¹⁰Su-a; ẹhu atso mu ụtso l'ime Nnajiuphu; kélé nta-a bē unu byawaru bya emeaharu mu ree ozo. Iphe, mu epfu ta abükwa l'unu ta anodujedu epfu opfu ẹhu mu; ọ chikwa ụzo te eshidu adujeru unu g'unu mee ya l'eka. ¹¹Mu te epfukwa l'o nweru iphe, ụko iya dürü mu; lē mbédúa nwütaa-kwaru g'iphe, mu nweru g'ọ hahabé phujeru mu l'enya; m'obetaru ọ nođu anwụru mu ịnwuagha. ¹²Mu maru g'a bujeru onye ejø eka dürü; bya amaru g'a bujeru onye nweru iphe. L'iphe, bükpoo eka mu no bē iphemiphe ono mewaru mu; ẹbe ọ dqedu iphe, abujekwaduru mu ẹnya-aphapha l'ehu nkemu; mbụ lē mu rịjiru ẹpho; ọzoo lē mu no ẹgu; ?mu nweru iphe; mē mu te enwe-o; mu anq-kirishilekwwaa. ¹³O tọ dudu iphe, mu ta adudu ike emekqta; noo l'ọ Kéreshi bē bụ onye emeje ike adu mu k'ememe iya.

¹⁴Su-a; unu nweru obu oma l'eka mu no; yetarụ mu ẹka teke ono, mu shi eje iphe-ehuka ono. ¹⁵Teme unubé ndu Filipayi l'onwunu maru lē teke mu watakporu ezi ozi-oma ono lē mbụ; ḡe mu lufutaru lē Masedoniya bē ọ tọ dudu Chiochi ozo, mu l'ephe tugbaru nanụ; gbahaephō unubedula kpurumu; ọo unu bụ ndu anuje mu iphe bya abürü unu bụ ndu anatajé l'eka mu. ¹⁶Mbụ je akpachakpoo lē teke mu no lē Tesalonayika; unu shi emejeru mu mkpa; mē mkpa byaru mu; mbụ ẹbe ọ bükwaag ubgo lanụ kpụ bē unu meru mu iya. ¹⁷O tọ bükwa iphe ono, unu anuje mu ono bē mu ele ẹnya iya; ọ chia iphe, mu ele ẹnya iya bụ g'urwu gbaaru unu bère-bere. ¹⁸Mu natakötawaru iphemiphe ono, unu nñru Epafurodayitosu g'o wotaru mu ono. Qo-sükpokwaaru iphe, mu eme iya tsufu etsufu. Iphe ono bē unu vuru nü iya k'anyinyi. Iphe ono, unu nñru mu ono dū ḡe ngweja, eshi kwékweekwee; ngweja, mkpoo iya akpụ tñuu alapfu Chileke. Mkpo iya ono atso Chileke ụtso; k'ophu o gboberu ẹka labo nata iya. ¹⁹Lé Chileke mu a-nükotakwaa unu iphe, bükpoo iphe, mkpa iya dürü unu. O bürü l'iphe o nweru, ọdu-biribiri iya dakiri atụ ọnou iya ono, shi l'eka Kéreshi Jizosu ono bē o-shi mee ya. ²⁰G'ọ bürü Chileke ono, bụ iya bụ Nna anyi bē ajaja l'a-bürü nkiya jasụ lē tuutuutuu lē mijimiimii. Nokwa g'ọ dū.

Ekele mkpochi-ishi

²¹ Unu keleru mu iphe, bụ ndu-nso l'ehu l'ehu; mbụ ndu ono, nọ l'eka Kéreshi Jizosu ono. Ụnwunna anyi ndu mu l'ephe nọ l'eka-a l'ekelekwaphe unu. ²² Iphe, bùkpoo ndu-nso, nòkota l'eka-a g'ephe ha l'ekelekota unu-o; kelekele kẹ ndu bu l'ibe eze nnajioha, bụ Siza. ²³ Gẹ Nnajiuphu, bụ Jizosu Kéreshi meeru unu eze-iphe-ọma-o. Nokwa g'o dù.